

vis Dvotadeel, der skal anvendes til det i § 11 omtalte Brug, er en Bestemmelse, som jeg for mit Vedkommende ogsaa kan gaae ind paa, men jeg kan det kun, forsaavidt Dvotadelen bestemmes paa den Maade, at den virkelig bliver en Betaling for Fæstevangens Afløsning, men ikke saaledes som i § 10 foreslaaet, at Fæstevangen skal vedblive at huse paa Jorden endnu i 20 Aar; thi det kan jeg ikke erkjende for at være retfærdigt. Det er altsaa isærdeleshed §§ 3, 4 og 7, som jeg for mit Vedkommende maae modsætte mig, og som jeg vil haabe, det ikke maa lykkes at føre igjennem. De øvrige Paragrapher, nemlig §§ 1, 2, 5, 6, 8 og 9, have efter min For mening mindre Betydning, og man kunde vistnok om dem blive enig, dog kun paa den Betingelse, at man ikke her ved Lov indfører Forandringer i de bestaaende Contracter til Fordeel for den ene Part og til den anden Parts aabenbare Tab.

Chr. Pedersen: Med Hensyn til hvad det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) ytrede, troer jeg, at Hovedsøffjellen mellem hans og min Betragtningssmaaade i Fæstesagen indskrænker sig til, at samtidig med, at han vil af med Fæstevæsenet, vil han have fuldstændig Frihed for Fæstejorden — saaledes har jeg idetmindste opfattet det ærede Medlem —; medens jeg ikke kan være enig med ham i dette sidste Punkt. Lad først Fæsteforholdet blive afflasket, og Fæstejorden blive Fæsterens Eiendom, saa kan der siden blive Tale om at frigjøre Jorden; lad først Fæstejorden blive Fæsterens Eiendom, og naar det sag er prøvet, saa lad siden den anden Frihed komme, hvis man finder det rigtigt. Naar den ærede Talers sidste Uttring gik ud paa, at han glædede sig over Lovforslaget isjor, hvorimod han ikke kunde slutte sig til nærværende Lovforslag, da er for mit Vedkommende det Modsatte Tilfældet. Jeg er glad ved, at det Lovforslag, der blev indbragt isjor, ikke blev ophøiet til Lov; thi det staaer klart for mig, at var dette skeet, da havde de tilbageværende Fæstere ikke vundet, men tabt; den Part, der havde vundet, vilde have været Jorddrotterne, Grundeierne, —

om Statssamfundet havde vundet eller tabt, det er en anden Sag, som ikke foreligger. Imidlertid er dette jo et Forslag, som ikke foreligger til Forhandling nu. Angaaende nærværende Forslag ytrede den ærede sidste Taler, at det tilsigtede at bevare Fæstejorden for Fæsterne. Det er netop ogsaa det, som det skulde, og det, som jeg ønsker maa skee, idet der da tillige skulde arbeides hen til at skaffe villige Sælgere og villige Kjøbere. Villige Sælgere er det jo umuligt at skaffe ved nogen Lov; thi af en Jorddrot, som ønsker at beholde sit Jordegods samlet, kan man ikke vente sig, at han skal være villig til at skille sig ved Fæstejorden, saalænge der er Udsigt til, at han kan faae Fæstejorden under sit Jordegods som fri Jordeiendom. Men den ærede Taler meente tillige, at der ikke vilde blive villige Kjøbere. Jeg mener imidlertid, at hvis dette Lovforslag kan blive vedtaget, saa er dets § 4 en Paragraph, som vil skaffe villige Kjøbere; thi en af de Ting, som gjøre, at de nuværende Fæstere ere ængstelige ved at købe, er netop det, at Jorddrotten, med det samme han vil sælge, siger: ja, men saa fratager jeg Fæstestedet dette Skovparti eller denne Tørvemose eller denne Eng, thi da er det jo naturligt, at Fæsteren siger: nei, saa tør jeg ikke købe, thi saa faaer jeg et mindre Areal, og paa samme Tid, jeg faaer et mindre Areal til min Raadighed, faaer jeg meget større Udgifter; større Udgifter faaer jeg som Selveier, det faaer nu at være, hvad det vil, naar jeg kun beholder det Areal, som jeg har, thi saa kan jeg maaskee endda komme igjennem med Byrderne, men at paatage mig større Byrder og samtidig faae et ringere Areal, det tør jeg ikke vove; saa bliver jeg nødt til at beholde det, jeg har. Naar § 4 derimod bliver ophøiet til Lov, er jeg vis paa, at der vil blive mange villige Kjøbere, som nu ikke tør købe, fordi Jorddrotten har den Ret at fratage dem disse Tilliggender til Fæstestedet.

Indenrigsministeren: Den ærede Lovforslagsstiller sluttede sin Behandling af den foregaaende Sag paa Dagsordenen med at udtale sin Tilfredshed over at være enig med Regjeringen, og da han ogsaa under denne